

Títol de la comunicació: *Crisis finisecular y movilidad social campesina en Cataluña: el caso rabassaire (1890-1930)*

Autors: Josep Colomé-Ferrer, Xavier Roig Cantí, Raimon Soler-Becerro

Resum:

La historiografia ha mostrat la importància que la progressiva especialització vitícola iniciada durant el segle XVIII va tenir en el creixement econòmic i el procés d'industrialització català.

Així, autors com Emili Giralt, Ramon Garrabou, Josep Pujol, Enric Tello, Llorenç Ferrer, Francesc Valls, Josep Colomé, Raimon Soler, Jordi Planas, Samuel Garrido, Marc Badia, James Simpson o Klaus-Jürgen Nagel, entre altres, han estudiat les diferents fases expansives del sector vitivinícola català; l'evolució dels preus; les característiques tècniques o les formes d'explotació de les vinyes (destacant la importància que en aquest procés va tenir el contracte de *rabassa morta* i les famílies rabassaires); així com la conflictivitat social que van conèixer les comarques vitícoles a la fi del segle XIX i primers anys del XX.

Malgrat els treballs publicats sobre el sector, poc en sabem de les conseqüències socials que va comportar la crisi fil·loxèrica de finals del segle XIX. En aquest sentit, cal preguntar-se si les famílies rabassaires van experimentar una mobilitat social ascendent o descendent; si es van desintegrar els grans patrimonis vitícoles a causa dels costos de la replantació; si van aparèixer noves oportunitats de treball a les fàbriques; o si l'única opció que els quedava era emigrar o acceptar les noves condicions contractuals imposades pels propietaris.

Per tal de saber-ho, a través dels apèndixs dels amillaments, es calcula la superfície agrària que va canviar de mans entre 1890 i 1930 i s'observa qui van ser els compradors i qui els venedors. Feta l'anàlisi pertinent, l'actual comunicació aporta evidències sobre les progressives transformacions viscudes per l'agricultura catalana durant la primera meitat del segle XX, d'entre les quals destaca –per a les comarques vitícoles– la consolidació de la petita propietat de la terra.